

Yrkesbrandbefälets kvalifikationer

I brandstadgans § 7 äro angivna de kompetensföreskrifter, som gälla för brandbefäl i tätorter. Bestämmelserna äro liksom de flesta allmän-giltiga föreskrifter ej absolut avgränsade. En bestämd avgränsning är omöjlig att göra, då bestämmelserna skall gälla för samhällen och brand-kärer av olika storleksordning och med olika struktur. Mellan yrkes-brandkår och borgarbrandkår är det för övrigt under övergångsstadium ofta svårt att sätta en bestämd gräns. Därför är det nödvändigt att be-stämmelserna äro smidiga och därigenom ger de kommunala myndig-heterna och länsstyrelserna en viss frihet.

För yrkesbrandkärernas del kan det dock aldrig vara någon tvekan angående tolkningen. Den utbildning, som kräves av brandchefer och vice brandchefer, av brandmästare och brandförmän, är tydligt formu-lerad.

"Brandchef och vice brandchef, som icke tillika är brandmästare, ävensom andra därmed jämförliga befattningshavare, skola ha genom-gått brandchefskurs kat. I vid Statens Brandskola." Med "därmed jäm-förlig befattningshavare" kan endast avses sådan befattning vid större yrkesbrandkår, som i allmänhet går under benämning brandkapten.

Man kan visserligen göra gällande, att det finns inget som hindrar en kommun att ställa större fordringar på sitt brandbefäl än brand-stadgan föreskriver. Frågan är endast, om en sådan inställning kan anses lämplig, och om den, sedd i något större perspektiv än de begränsat lokala, i längden kommer att inverka fördelaktigt på det svenska brand-väsens allmänna ståndpunkt.

För de rent lokala förhållandena kan det synas fördelaktigt att brand-befälet har hög utbildning. Sett i större sammanhang är frågan mera komplicerad.

En långvarig och omfattande utbildning är kostsam. Den som under-kastar sig utbildningskostnader strävar därför att i form av god lön få ersättning för nedlagd möda och utgifter. I annat fall är det ren för-lust att offra tid och pengar på utbildning. Om kommunerna börja fordra, att brandmästaren skall ha brandchefsutbildning kat. I, som skett i några fall, kommer det att i landet uppstå befattningar, förbe-

hållna endast högre utbildade, men utan motsvarande löner. Detta kan endast ha till följd att begåvade ynglingar med goda betyg ej kommer att söka sig in på banan. Med andra ord, brandbefällets standard kommer att sjunka. Otvivelaktigt kommer detta att menligt inverka på brandväsendet, och vi komma i längden ej att kunna hålla jämna steg med de länder, där hög teknisk utbildning utgör en förutsättning för högre brandbefälsbefattningar.

Varje ansvarskännande ungdom strävar att nå en god ekonomisk ställning. Konkurrensen vid våra högre utbildningsanstalter är också numera mycket hård. Den, som ej har utsikter att taga upp tävlan i den konkurrensen, tvingas att söka sig in på andra banor. En bana med mindre goda ekonomiska möjligheter kommer att uppsökas av de svagare och kanske en och annan medelmått. I längden är svenskt brandväsende icke betjänt av sådana aspiranter.

Det är däri faran ligger att skapa ett flertal svagt avlönade befattningar, som besättes med högre utbildade. Yrkets toppbefattningar blir på så sätt lätt en avstjälpningsplats för dem, som ej lyckas på andra banor.

Mot ovanstående resonemang kan möjligen den korttänkta väntas invända, att det verkar, som det endast gäller studenter. Vi ha ju de, som gå "långa vägen". Där finns att ta av. Häremot vill jag invända att det årligen anställs ett betydligt mindre antal yrkesbrandmän än antalet utexaminerade studenter. Den massa, ur vilket urvalet göres, skulle bli avsevärt mindre, om befälsrekryteringen uteslutande grundas på redan anställd personal. Med en minskning av urvalsmassan följer med naturnödvändighet en sänkning av de antagnas förutsättningar.

Det är nog gott och väl med en utbildningsanstalt, men det räcker inte. Man måste också se till att denna uppsökas av kvalificerade elever. Det är en förutsättning för att kunna hålla utbildningen på ett tillräckligt högt stadium.

Bland de sökande till brandchefs kurs kat. I bör vi således sträva efter att erhålla både studenter och brandmän, alla med goda kvalifikationer. Det beror i mycket hög grad på de kommunala myndigheterna, om standarden skall kunna hållas tillräckligt hög. Kommunerna ha det största intresset därav. Det är i längden säkerligen dålig ekonomi att maskera brandkaptensbefattningar med brandmästarlöner, även om det tillfälligt medför en besparing. Det är fara värt, att den sparsamheten är en form av den snålhet, som plägar bedra visheten.

Enligt min mening är det dessutom mot dugliga brandmästare och brandförmän en mycket stor orättvisa att ordna en brandmästarebefattning, så att den endast kan sökas av den, som genomgått brandchefs kurs kat. I, även om den gömmes bakom epitetet "förste". Behöver staden en brandmästare med särskilda kvalifikationer, är det säkerligen inga svårigheter att hitta en sådan bland landets brandmästare eller brandförmän. Behöver staden däremot en befälsperson, som skall upprätthålla en brandkaptensbefattning och således fullgöra en helt annan tjänst, då skall det också skapas en brandkaptensbefattning.

Om icke brandbefälsgradernas olika uppgifter hållas isär, blir det kaos på brandbefälsfronten.

Således:

1. Brandchefs-, vice brandchefs- och brandkaptensbefattningar i erforderlig utsträckning och besatta med personer, som i praktisk tjänst visat sin lämplighet och som dessutom visat sin kapacitet genom att

Hur blir jag brandman?

Utbildningsprogram för Stockholms brandkår.

Utbildnings- och övningsfrågorna äro för brandkårernas vidkommande ett svårlost problem, säger vice brandchefen J. E. Skogsberg vid Stockholms brandkår. I allmänhet är det nog så, att man har så mycket ekonomi och andra arbeten att det endast blir ett par tre man över till övningarna. Och att ställa till med några verkliga övningar för endast 2—3 man, det ger just intet resultat.

I Stockholm ha vi därför ordnat övningarna på ett annat sätt. Vi sammanför de där s. k. överbblivna 2—3 manna från varje station till en övningsavdelning på Johannes brandstation. Men ej nog härmed vi går på så sätt runt hela personalstyrkan, ty från varje station kommanderas 2—3 man under 14 dagars tid till Johannes för deltagande i ett 14 dagars övningspass. De förläggas då helt till Johannes och ha sin tjänstgöring där mellan 0800—1700. Varje timme under denna tid är upptagen av praktiska övningar, såsom stegexercis, slangutläggning, användande av syrgasapparater m. m. Däremot förekommer ingen gymnastik och ingen teori, utan det hela är lagt rent exercismässigt. Varje man i kåren under 50 år får på så sätt sin årliga 14-dagars repetitionskurs, och därjämte vinner vi att det blir enhetlig exercis och enhetliga principer för

V. brandchefen J. E. Skogsberg.

utbildningen inom hela kåren, oberoende av vilken station brandmännen äro förlagda till. Utöver själva övningarna genomgås även de olika specialvagnarna på Johannes, så att ingen skall stå helt främmande för hur de olika typerna fungerar och var respektive utrustning är förvarad ombord.

Befälskurs för brandförmän.

Även brandförmännen få en viss form av repetitionskurs genom en speciell för dem anordnad befälsutbildning på Johannes. Denna kurs tar 10 dagar i anspråk, och även brandförmännen förläggas då till Johannes brandstation så att alla äro samlade på en plats. Deras kurs är givetvis lagd på ett annat sätt, då man anser att de haft så mycken exercis, att de kan sina saker, sker utbildningen huvudsakligen genom teoretisk undervisning samt praktiska demonstrationer. Sålunda går man igenom alla fasta eldsläckningsanordningar i offentliga bygg-

skaffa sig goda betyg antingen de äro studenter eller tillhör intelligens-eliten bland våra brandmän. Ty även om det gives ett eller annat undantag, utgör dock betygen i allmänhet en måttstock på vederbörandes förmåga ej endast att tillägna sig kunskaper utan även att tillämpa dem. Vi ha än så länge inget bättre sätt att bland en samling individer göra urval och mäta kunskaper, intellekt, vilja och en del andra egenskaper, som fordras för ledande befattningar, där även specialkunskaper äro nödvändiga.

2. *Brandmästarebefattningarna åt dem, för vilka de äro avsedda.*

Torsten Mohlin.

nader, repeterar befintligheten av avstängningsventiler, verkställer en mera detaljerad genomgång av de olika utryckningsfordonen, brandtelegrafan samt automatisk brandalarm. Slutligen följer vissa moment rent övning i befälsföring.

14 veckors rekrytutbildning.

En nyanställd brandman vid Stockholms brandkår får numera, fortsätter vice brandchefen Skogsberg, genomgå en 14 veckors rekrytutbildning. Den delas i två omgångar, en första om 8 och en andra om 6 veckor. Under den första omgången få de nyanställda hel dagtjänst med undantag av sön- och helgdagar, då de få deltaga i övningar och dessutom få sig en aning teori till livs. För att inte pressa dem för hårt i början erhålla de permission varje onsdags eftermiddag och från lördagsmiddagen till måndagsmorgon.

Under denna första period få de ej deltaga i utryckningarna, men skola vid larm dag som natt rusa med till vagnhallen för att vänja sig vid att snabbt följa larmsignalerna. Andra perioden få de deltaga i lättare utryckningar och vid soteldslarm. Så småningom lsäppas de fram vid allt mera krävande utryckningar, för att efter avslutad 14 veckors period anses kompetenta medfölja på all utryckning.

Efter omkring ett eller upp till två års anställningstid sker en fortsättning av rekrytkursen under 8 veckor. Även denna, s. k. brandmanskurs om 8 veckor, kurs förlägges centralt till Johannes och omfattar såväl teori som praktik, men med huvudvikten lagd till den praktiska delen. De betyg vederbörande erhåller i denna kurs bli av avgörande betydelse när de skola antagas till ordinarie brandmän, vilket vanligen sker efter 1 eller 2 års tjänstetid. Stationsvis har man därjämte minst en timmas gymnastik eller övning varje dag, men ofta omfattar dessa stationsvis bedrivna övningar hela förmiddagspasset.

Specialkurser.

För fortsatt utbildning av brandmännen finnas olika specialkurser, såsom exempelvis för bilförarna, för bilförmän samt rökdykarkurser av olika omfattning.

Vid bilförarkurserna få eleverna dag efter dag ägna sig åt att köra pumparna, resa de maskindrivna stegarna samt handhavandet av skumaggregaten.

Slutligen ha vi en s. k. förberedande förmanskurs till vilken elever uttages ur lämpliga åldersgrupper för att förberedas till inträde vid Statens brandskolas förmanskurs. Dessa elever få under tiden den 10 jan. till den 10 juni en grundlig såväl praktisk som teoretisk undervisning ifråga om materien samt dessutom i svenska språket, räkning och elektricitetslära. De godkända eleverna erhålla efter avslutad kurs brandchefens förord vid ansökan till Statens brandskola.

Köpenhamnsmodell för ändrad rekrytering.

Ja, detta är i stora drag det utbildningsprogram jag i min egenhet av chef för utbildningsdetaljen vid Stockholms brandkår lagt upp, säger vice brandchefen Skogsberg. Vi hoppas att vårt program skall bli till gagn för kåren, men efter en i dagarna företagen studieresa till Köpenhamn har en del nya synpunkter framkommit.

Resan som företogs på officiellt uppdrag, skedde tillsammans med tre ledamöter i brandstyrelsen, herrar Runhoff, A. Gustafsson och J. Törnquist samt från brandkåren förste brandingenjör I. Strömdahl och jag själv. Vi blevo mottagna med en alldeles enastående gästfrihet och med det för oss svenskar så oemotståndliga danska smilet och gemytet, och man ansträngde sig på allt sätt visa vad man hade som man antog kunde vara av värde för oss, vilket det är mig en kär plikt att vid detta tillfälle få framhålla.

Vad vi speciellt fäste oss vid i Köpenhamn var deras metod för rekryteringen. De tog in aspiranter till brandmän endast en gång årligen, den 1 april. Man hade en särskild kommitté bestående av tre brandofficerare och brandkårens läkare, vilka granskade de sökandes kvalifikationer, dels ur rent fysisk synpunkt och dels med ledning av vissa psykotekniska prov. Man antog årligen omkring 15 man. Denna antagningsmetod är någon-

Kreosotoljebrand i Göteborg släckt med vatten

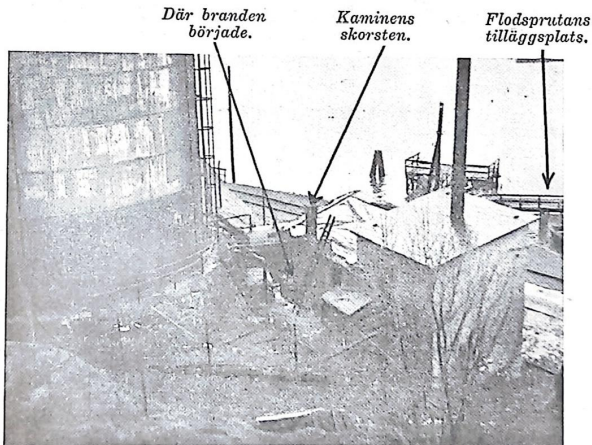
Den 1 april 1946 kallades brandkåren kl. 8.11 till en brand invid en större för-rådscistern för kreosotolja belägen vid Sannegårdshamnen. Cisternen, som rymmer 1000 kbm. innehöll vid tillfället c:a 750 kbm. kreosotolja.

Vid framkomsten brann det friskt mellan cisternen och en 4 m. från cisternen belägen tegelbyggnad i 1 våning. Av röken och hettan att döma var det tydligt att branden underhölls av från cisternen utläckande olja.

Två kometskumledningnar medförde icke

något som helst resultat. varför, då risk förefanns att cisternen ej skulle motstå hettan, insattes 8 ledningar med 14 m/m strålar för vattenbegjutning av cisternen och själva eldhärden.

Efter 35 min. var branden till synes släckt men några min. senare återantände oljan och hettan blev återigen intensiv. Då insattes en vattenkanon (44 m/m stråle vid 18 kg. c:a 5200 lit/min) från flodspruta förtöjd vid kajen c:a 35 m. från cisternen, varigenom branden "utblästes" på någon minut.

Exteriör av cisternanläggningens byggnad och del av den större cisternen med rörsystem, trappa och plattform.

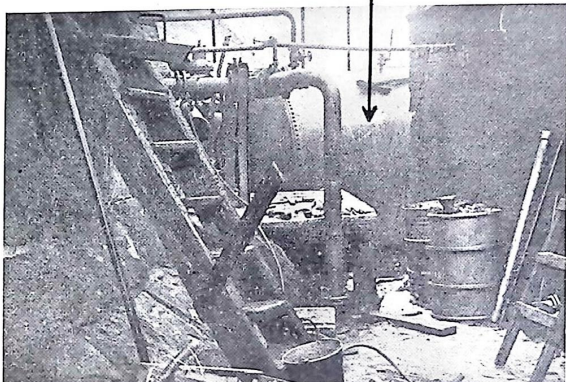
ting, som jag anser, att vi bör försöka gå in för även här hos oss, ty det är lämpligare med antagning en gång om året av en större grupp än 2—3 man då och då. Utbildningen måste vinna härpå, ty det blir då enhetliga principer för alla, och alla kunna räkna med en rättvisare bedömning i förhållande till konkurrenterna, när det gäller ordinarie befattning.

Med avundsjuka ögon eller kanske

rättare öron såg och provade vi brandkårens radioanläggning, som är åtskilliga strå vassare än vår: Man har nämligen dubbel bärvåg, så att man obehindrat kan samtala med varandra precis som i en vanlig telefon, och sålunda kan befälhavaren från eldstället ringa upp och tala med brandchefen, som ligger i sin säng, om så skulle erfordras.

Allan.

En mindre cistern.

Cisternanläggningens byggnads nordvästra hörn jämte cisternens rörsystem, plattform och trappa.

Det befanns då, att olja sprutade fram ur ett 1 1/4" rör, anslutet till stamledningen från cisternen, samt mellan samtliga ventilers flänsar.

Det var sedan lätt att stänga reservbottenventilen i cisternen (manövrerades från cisternens tak), men då hade redan 35.000 liter olja runnit ut, varav troligen största delen förtärts av elden. Alla yttre ventiler voro under branden stängda.

Elden hade sannolikt uppkommit genom gnistor från den å bilden synliga kaminskorstenen, vilka antänt en presenning, som lagts över en hög asbestisoleringsmassa, som upplagts invid stenbyggnadens mot cisternen vettande långsida. Presenningen hade i sin tur antänt en träplattform och andra träkonstruktioner under rörledningar och ventiler, varefter hettan förstört ventilpackningarna och smält av nyssnämnda 1 1/4" rör, som var av metall, anslutet till tryckluftaggregat för renblåsning av rörsystemet.

Att hettan från början kunnat bli så intensiv berodde på, att allt trävirke och även marken varit genomdränkt med spritblandad tjärolja genom att cisternen under de senaste krigsåren och intill

1:ste januari i år använts för lagring av sådan tjärolja. Tjäroljeblandningen har en betydligt lägre flampunkt än kreosotolja, för vilken den ligger vid 75—85° C. Då kreosotolja har en spec. vikt av 1,07 och icke är blandbar med vatten bör alltså en kreosotoljebrand kunna släckas med vatten.

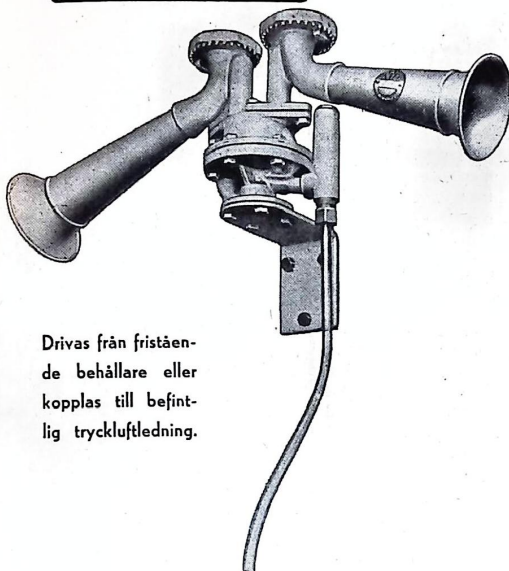
Cisternen företedde trots den ensidiga intensiva hetta den utsattes för endast obetydlig deformering (utan betydelse för oljelagringen) å den övre delen, där den innevarande oljan icke kunnat inverka avkylande på godset.

Av det nämnda torde framgå, att även vid lagring av kreosotolja eller därmed jämförliga oljor, vilka icke hänföras till eldfarliga oljor enligt förordningen angående eldfarliga oljor, skall tillses att området närmast omkring uppläget, vare sig oljan förvaras i cistern eller fat, är fritt från träkonstruktioner och brännbar bråte samt att skorstenar från eldstäder icke få finnas i lagerplatsens omedelbara närhet.

Ägaren ålades i detta fall att utbyta alla träkonstruktioner vid cisternen mot dylika av järn, förse den intilliggande tegelbyggnaden med siporex-tak samt riva kaminskorstenen.

TYFON är inregistrerat
varunamn. Tillverkas hos
KOCKUMS, MALMÖ.

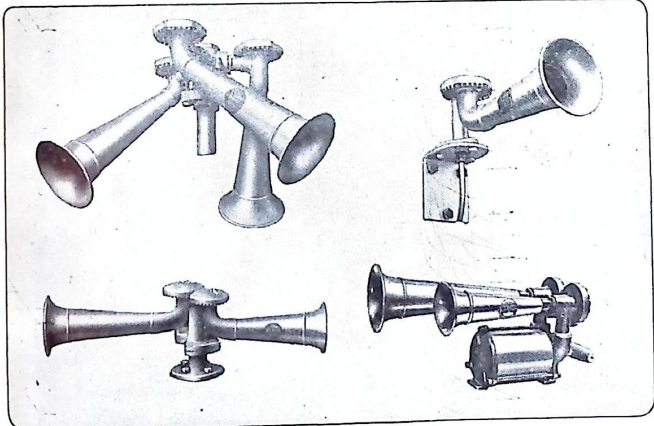

Drivas från fristående behållare eller kopplas till befintlig tryckluftledning.

TYFON

alarm- apparater

förena stor hörbarhet med ringa luftförbrukning. Fungera oberoende av elektr. ström.

för BRANDKÄRER
FABRIKER
RÄLSBUSSAR
MOTORVAGNAR
MOTORLOKOMOTIV

GRUNDAT 1840

KOCKUMS

MEKANISKA VERKSTADS AB · MALMÖ

Något om eldsläckningstaktik

Som var och en vet är den ena eldsvådan ej den andra lik och därför blir teorien ifråga om släckningstaktik mera en form för allmänna anvisningar, än ett fastställande av generella eldsläckningsregler. I de fall, där emellertid eldsvådan fått karaktären av öppen eld, kan man dock tala om regler d. v. s. man kan genom enkla slutledningar leda i bevis att de äro riktiga.

Jag skall här genom exempel visa detta.

Exempel 1.: Öppen eld med vindriktning enligt fig. 1. Inga andra byggnader hotade.

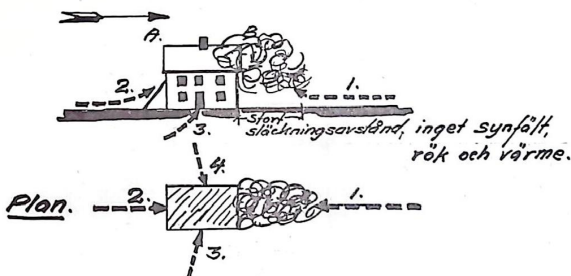

Fig. 1.

Om vi diskutera detta fall och studera de angivna angreppsriktningarna skola vi finna, att man med *slangledning 1* inte kan uppnå annat än att målarfärgen å gavel B blir det sista som brinner upp, varefter man lugnt kan konstatera att huset brunnit upp totalt.

Detta beror på att strålföraren på grund av rök och eld ej haft någon möjlighet att komma elden in på livet, och att han på grund av röken inte kunnat rikta sin stråle annat än mot utstickande lågor eller röken, vilket, som var och en vet, inte gör någon som helst nytta.

Skulle denne strålförare dessutom råka

spoliera fönster, får ju elden ytterligare spridning i vindriktningen, vilket också är galet.

Slangledning 1 är således *felplacerad*.

Slangledning 2 verkar rakt i vindens riktning. Råkar strålföraren spoliera några gavelfönster, blåser vinden rakt in i byggnaden, och resultatet blir om möjligt sämre än med *slangledning 1*.

Slangledning 2 är således *felplacerad*.

Komma vi så till *slangledningar 3* och *4* så konstatera vi snart, att dessa icke ha de olägenheter, som tidigare skisserats, utan måste betraktas vara *de enda rätt placerade*.

Exemplet lär, att man inte skall släcka mot och icke heller rakt med vinden utan något med och från sidan av vindriktningen.

Exempel 2.: Öppen eld, annan byggnad hotad.

Som synes av fig. hotas byggnad III, eftersom den ligger i vindriktningen. *Slangledningarna 1* och *2* bli därför givna att skydda för antändning av husets ytterpanel och tak. *3* och *4* bli enligt föregående exempel rätt placerade, om de placeras enligt skissen.

Slangledning 5 blir den enda slangled-

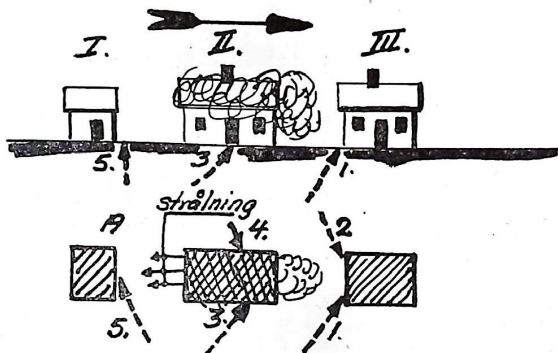

Fig. 2.

ning, som i någon mån kan riktas mot vinden, även om huvudriktningen som annars blir från sidan.

Denna slangledning har till uppgift att skydda byggnad nr I från värme-strålningen, vilken man inte får non-chalera.

De ovan angivna grundexemplen i släckningstaktiken avse att illustrera regeln, att man skall angripa elden, från

sig, visade sin verkan. Sälunda kröktes i andra våningen talgljus, som suttu i lampetter på en vägg bakom stängda fönster, på sätt som skissen visar.

Detta innebär att strålningsvärmnen på 13,5 meters avstånd och 4 m. över marken åstadkom en temperatur, som kan uppskattas till omkring 50—70 grader.

Ett annat exempel, som jag haft tillfälle att iakttaga, var då ett papptak

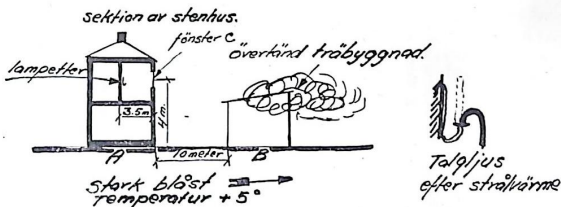

Fig. 3.

sidan och i allmänhet inte vare sig med eller framför allt inte mot vinden.

Då ofta strålningsvärmnens inverkan förbises, vill jag sluta med ett exempel från praktiken, som visar, att dess betydelse är större än man tror.

I fig. 3 illustreras en eldsvåda, som inträffat och där strålningsvärmnen genom att den lämnade direkta spår efter

hölls kallt med vattenbegjutning utvändigt, men att eld likväl uppstod invändigt på vinden, genom att strålningsvärmnen slagit igenom och höjt temperaturen till antändning. Och vid en brädgårdsbrand började ett hus brinna invändigt, utan att man kunde konstatera någon skada utvändigt på väggarna.

Gösta L. Björn.

Respekt för yrkesmannen!

Ett diskussionsinlägg — ordet fritt.

Brandstyrkan i våra städer från 6.000 upp till cirka 12.000 innevånare utgöres i regel av enbart borgarbrandkår. Våra värderade brandstyrelser i städer av denna storleksgrad borde nog i större utsträckning än nu är fallet intressera sig för upprättandet av mindre yrkeskårer vid sidan av de nu befintliga borgarkå-
rerna.

De flesta städer som här åsyftas nöjer sig med en fast anställd befälsperson, i regel en brandmästare, vilken sköter hela organisationsapparaten. Denne får elda brandstationen, sopa gård och gata, sköta snöskottningen, putsa och reparera materiel och bilar, laga slang och montera kopplingar, prova och reparera brandtelegrafan samt ibland ensam draga fram brandtelegraflinjer. Han får vidare öva kåren, tjänstgöra som arbetsledare vid de tillfällen personal måste inkallas för speciella arbeten och utföra brandsyner och besiktningar. Han får göra mycket annat också, han får bl. a. sköta expeditionen och dess journaler. Han sköter och ansvarar helt för bilarna och motorsprutorna och de mekaniska hjälpmedel en brandkår förfogar över. Skötseln i en station av nämnd typ är i allmänhet perfekt, bilarna och materialen glänsa av puts, snygghet och ordning råder i alla avseenden. Brandmännen är väl övade, och vid släckningarna arbetar personalen med en gnista som gott kan mäta sig med yrkesmannens. Just sådana platser som här avses är en verklig skola för ett brandbefäl!

Alla brandchefsaspiranter i vårt land som genomgår chefskurs kategori I, skulle vid sidan av praktiken vid större yrkeskårer genomgå denna eklud som biträden åt dessa brandbefäl under åtminstone ett halv års tid, så kanske en befattningshavare i en tjänsteställning som här beröres på ett helt annat sätt värderas än vad fallet är nu! Dessa män får praktiskt arbeta med alla detaljer

inom brandförsvaret, de få taga egna initiativ, de har sällan någon att rådgöra med — de bli självständiga i sin ställning.

Kostnad bör ej avskräcka.

Nu frågas: Vore det inte av stort värde att kring dessa befattningshavare bygga upp små yrkeskårer från 3—8 man? Även om nu gällande lag icke säger att deta är nödvändigt, så är det ingen skam att vara före lagen i deta avseende! Men tänk på kostnaderna, säger genast en försiktig kommunalman, och blir betänksam. Det blir för dyrt för vår lilla stad, resonerar man, och så får ärendet falla. Ja, visst kostar det att anställa några man, men man måste ha i minnet att arbetet på en station av typ som här avses med fördel kan kombineras med diverse arbeten för samhällets räkning. En brandman kan smida, en annan kan snickra, en tredje reparera samhällets bilar etc. Huvudsaken är härvid att vid rekrytering yrkesmän i första hand antages. Man måste dock förstå, att allt arbete för kårens räkning under alla förhållanden måste gå före arbeten för andra förvaltningsgrenar inom kommunen. Staden får samtidigt sin lilla yrkeskår, och kring den befattningshavare som likt en eremit arbetade ensam på stationen dag efter dag, växer kunnighet och yrkesanda fram i den lilla kåren. Efter några år har man en elit och kring denna sluter sig borgarbrandmännen än fastare. Intresset för brandförsvaret stegras helt visst i en sådan stad och utvecklingen av organisationen går i rätt riktning.

Yrkesmannen skall vara chef.

Man måste nog säga, trots goda resultat som visas, att en fast anställd person vid en brandkår i andraplansroll ej är en i alla avseenden så lycklig lös-

Ett *all round* andningskydd

friskluftmask

Vid vissa bränder med svår rökutveckling måste tyngre gasskydd användas. En syrgasmask kan emellertid ställa sig onödigt dyrbar. Då är Auer friskluftmask det rätta andningsskyddet. Den gör bäraren oberoende av den omgivande luften — andningsduglig luft tillföres genom en slang, vars yttre ände befinner sig i friska luften — är lätt att bära och hindrar ej arbetet.

Auer friskluftmask kan med fördel ersätta koloxid- och syrgasmasker vid ett flertal arbeten inom brand- och gasskyddet. Den blir dessutom i längden billigare genom att den praktiskt taget saknar detaljer, som förbrukas. Begär offert och närmare upplysningar!

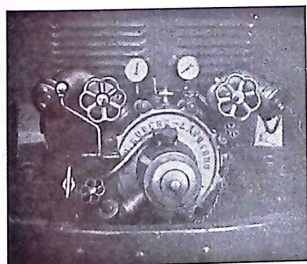

BIRGER CARLSON & Co. A - B

KAPTENSGATAN 6 - STOCKHOLM - TELEFON 67 9130 (VÄXEL)

Frontmonterade pumpar

från 1000 till 2000 m/lit.

Med avgasevakuering, oljekylning och synkr. kopp-
ling till motorn.

WILH. RUBERG - LÅNGBRO

Tel. Kristianstad 174 och 178

Normalstadgar

för frivilliga brandkårsföreningar

NORMALSTADGAR

för

till brandkårsförbund och till Svenska Brandkärernas Riksförbund anslutna brandkårsföreningar, godkända av Centralstyrelsen för Svenska brandkärernas Riksförbund den 15 mars 1946.

Stadgar för
brandkårsförening.

Kap. I.

Föreningens ändamål.

§ 1.

..... brandkårsförening är en sammanslutning med ändamål att organisera och vidmakthålla en frivillig

ning. Skall det endast finnas en fast anställd befälsperson i kåren, så bör han nog vara chef. Det löjlige inträffar ju annars, att yrkesmannen får inhämta direktiv för sin tjänst hos en chef, som kan ha rätt ljumma intressen för brandkårens utveckling — han har ju jobbet som bisyssla! Det kan gå bra, men lika lätt kan ett sådant förhållande skapa irritation. Våra kommunalmäns uppfattning, att en liten yrkeskår om några man i våra mindre städer är en dyrbar affär, bör rubbas. Ingen vill fränkänna våra borgarbrandmän deras stora duglighet och levande intresse, men ingenting är ej heller så bra, att det inte kan bli bättre. Saken är nog värd att ingående behandlas. Brandkärstidskrift, som vill vara en tidning där alla frågor rörande brandförsvaret kan debatteras, kommer helt visst med glädje att lämna sina spalter öppna för inlägg i denna fråga! Vad säger våra kommunalmän?

Erik Lundin.

brandkår av sådan storlek och utbildning att föreningen kan åtaga sig att enligt gällande brandlag, brandstadga och kommunens brandordning svara för brandsläckning inom kommun samt för kommunens skyldighet att lämna släckningshjälp till annan kommun.

För detta ändamål har föreningen:
att med sina arbetande medlemmar vidmakthålla en för ändamålet lämplig brandkår;

att anskaffa och underhålla för brandkårens arbete behövlig och ändamålsenlig redskap m. m.;

att genom sin styrelse utöva kontroll över brandkårens utbildning och beredskap;

att genom av styrelsen träffad uppgörelse med kommuns förvaltande brandmyndighet (brand-

Kungörelse

Sotaremästarebefattningen i Vinslövs Brandförbund kungöres härmed till ansökan ledig.

Den som vill vinna godkännande såsom skorstensfejare skall, hava genomgått kurs för skorstensfejare vid Statens brandskola eller med goda vitsord minst fem år arbetat hos godkänd skorstensfejare.

Distriktet för sotningen kommer att omfatta 5 till 6 socknar samt Vinslövs köping.

Platsen skall tillträdas den 1 januari 1947.

Ansökningshandlingar som skall åtföljas av åldersbetyg och läkareintyg, skola vara inkomna till Direktionen för Vinslövs Brandförbund senast den 20 juni 1946.

Vinslöv den 6 maj 1946.

Direktionen.

styrelse)¹⁾ eller på annat sätt tillförsäkra brandkåren ekonomiska möjligheter för dess verksamhet;

att genom anslutning till läns Brandkårsförbund och till Svenska Brandkårens Riksförbund skaffa föreningen och dess brandkår den hjälp som erfordras för dessa uppgifters förverkligande.

Kap. II.

Medlemskap.

§ 2.

Föreningens medlemmar utgöras av:
dels brandmän (arbetande medlemmar);
dels understödjande medlemmar.

Brandmännen, som bilda själva brandkåren, skola vara härför lämpliga personer, som förbundet sig att personligen deltaga i kårens eldsläckningsarbete och övningar samt att ställa sig till efterrättelse dessa stadgar, gällande lagar och förordningar ävensom kårens reglementen och instruktioner. Brandman betalar ingen medlemsavgift. Antalet brandmän bestämmas av styrelsen efter överenskommen med kommunens förvaltningsbrandmyndighet. Brandkårens chef och vice chef(-er) utses av årsmöte. Övriga brandmän antagas av föreningens styrelse.

Understödjande medlemmar utgöras av enskilda personer eller sammanslutningar, inrättningar och företag, vilka av intresse för ortens brandförsvaret erlägga den årsavgift, som beslutas av årsmöte.

Till hedersledamöter kunna enskilda personer, som på ett särskilt förtjänstfullt sätt gynnat eller verkat för föreningen, kallas av årsmöte efter förslag av styrelsen.

§ 3.

Brandman, som önskar lämna sin tjänst vid brandkåren, skall därom göra anmälan till styrelsen tre månader i förväg.

Brandman, som gång efter annan utan giltigt förfall varit frånvarande från släckningsarbete, övning eller annan tjänsteutövning eller härunder visat ohörsamhet eller på annat sätt visat sig

olämplig att tillhöra brandkåren, kan av styrelsen — eller då fråga är om chef eller vice chef för brandkåren av årsmöte — uteslutas ur föreningen.

Understödjande medlem, som icke i föreskriven tid erlagt fastställd avgift till föreningen, är sina rättigheter såsom medlem förlustig, till dess avgift blivit betald. Medlemskap och därmed varje anspråk på föreningen och dess tillgångar upphör, om resterande avgifter, trots påminnelser, icke erlagts inom tre månader efter anfordran.

Kap. III.

Organisation.

§ 4.

Årsmöte.

..... brandkårsförening sammanträder en gång årligen till årsmöte före juni månads utgång å tid och plats, som styrelsen bestämmer.

Extra möte hålles, då ordföranden eller styrelsen så anser nödigt eller då minst tio av föreningens medlemmar, med angivande av ändamålet, därom gjort framställning hos styrelsen.

Kallelse till årsmöte och extra möte skall ske minst åtta dagar före sammanträdet.

§ 5.

Röstberättigade vid årsmöte och extra möte äro föreningens samtliga medlemmar med den inskränkning som stadgas i § 3 ovan. Rösträtt för enskild person må icke utövas genom fullmakt. Varje röstberättigad äger en röst.

Omröstning sker öppet utom beträffande val, som, om så yrkas, skall ske med slutna sedlar. Vid lika röstetal faller ordförandens röst utslaget utom i fråga om val, då lotten bliver avgörande.

§ 6.

Vid årsmöte skola följande ärenden förekomma:

1. Val av två justeringsmän att jämte ordföranden justera årsmötets protokoll.
2. Redogörelse över föreningens verksamhet under det gångna kalenderåret.

¹⁾ Vid brandförsvarfsförbund införes i stället "brandförsvarfsförbundets direktions".

3. Revisionsberättelse över föreningens räkenskaper för det gångna kalenderåret.
4. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.
5. Val dels årligen av föreningens ordförande och vice ordförande dels av övriga ledamöter och suppleanter i styrelsen enligt § 7.
6. Val av två revisorer och två revisors-suppleanter.
7. Val av ombud jämte suppleanter vid läns Brandkårsförbunds förbundsmöten under tiden till och med föreningens nästa årsmöte.
8. Bestämmande angående medlemsavgifter för nästföljande kalenderår.
9. Övriga ärenden, som av styrelsen förelagts årsmötet eller som av medlem inlämnats till styrelsen minst tre dagar före årsmötet.

Protokoll skall snarast efter årsmötet och på sätt, som mötet bestämt, hållas tillgängligt för föreningens medlemmar samt i avskrift tillställas länets brandkårsförbund.

§ 7.

Styrelsen.

..... brandkårsförening företrädes av en styrelse, bestående av sju ledamöter, däribland föreningens ordförande, vice ordförande och brandkårens chef samt härtil tre suppleanter.¹⁾ De

¹⁾ I de fall enligt släckningsöverenskommelse kommun (brandförsvarsförbund) äger utse en medlem av föreningens styrelse bör denna paragraf jämkas i anslutning härtil.

ledamöter, som icke äro självskrivna, ävensom suppleanterna väljas för en tid av tre år, dock att av de första gången valda ordinarie ledamöterna, efter lottning, två skola avgå efter första och en efter andra året och av de valda suppleanterna, likaledes efter lottning, en skall avgå efter första och en efter andra året. Avgående kan omväljas.

Avgår eljest styrelseledamot eller suppleant, anställs fyllnadsval för dennes återstående tjänstetid.

Valperioden för styrelsen räknas från det årsmöte, då valet skett till och med årsmötet under det sista året av valperioden.

Föreningens ordförande och vice ordförande bekläda samma poster inom styrelsen.

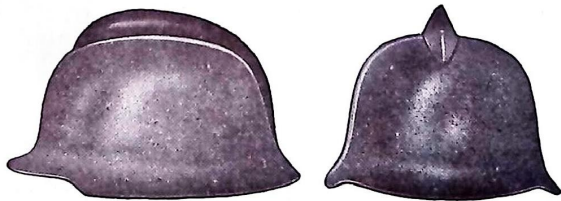
För beslutsmässighet fordras, att minst fyra av styrelsens medlemmar äro närvarande, men må av styrelsen beslut även kunna fattas, om tre av dess medlemmar äro tillstädes och om beslutet ense.

Styrelsen åligger förutom vad i dessa stadgar i övrigt angives:

att handhava föreningens förvaltning och ekonomiska angelägenheter;

att enligt överenskommelse med kommun anskaffa och underhålla behöflig och ändamålsenlig brandredskap;

att sörja för betryggande försäkring av brandkårens materiel samt hålla brandkårens personal skäligen försäkrade mot olycksfall vid eldsläckning, brandövning och annat arbete i föreningens tjänst;

BRISSMANS LÄTTMETALLS- HJÄLMAR

en succé inom hjälmstillverkningslagen
Över 10,000 hjälmars sålda sedan i
april 1938.

Egen tillverkning, lagligen skyddad. Godkänd av Riksförbundets Arbetakommision

Köp ej några hjälmars utan att först se på våra hjälmars, de skändas kostnadsfritt till påseende.

Synnerligen lämpliga för Frivilliga- och Industribrandkärer då de varken rosta eller krympa.

All övrig brandmateriel av bästa kvalitet till lägsta priser.

BRISSMANS BRANDREDSKAP.

Inneh. f. Brandmästare F. BRISSMAN

Halmstad.

Auktoriserad försäljare för JONSEREDS slangar.

Användandet av smalslangar
erbjuder många värde-
fulla fördelar!

"HENRIKSSONS"

leverera

SMALSLANGAR och
SMALSLANGSARMATUR

utförd i enlighet med den fastställda
SMS-standarden.

Anskaffa en för Edert behov
lämplig smalslangsutrustning!

Vi stå med nöje till Eder tjänst med
erforderliga upplysningar.

VÄND EDER TILL

HENRIKSSONS BRANDREDSKAP

STOCKHOLM	Telefon 20 78 22, -23, -24, -25
GÖTEBORG	" 19 51 03
MALMÖ	" 759 42
SUNDSVALL	" 2989

FIRMAN GRUNDAD 1828

Brandslang av
Jonsereds välkän-
da tillverkning.

Hebrahjälmén, Stockholms
brandkårs nya modell.

AUKTORISERAD återförsäljare för Jonsereds brandslangar

att till läns Brandkårsförbund avgiva rapport över föreningens verksamhet m. m. under nästföregående år;
 att före februari månads utgång till revisorerna avlämna nästföregående års avslutade räkenskaper;
 att utse kassaförvaltare och sekreterare;
 att efter förslag av brandkårens chef antaga personal vid kåren med undantag av brandkårens vice chef(-er);
 att i övrigt främja föreningens i § 1 angivna ändamål.

§ 8.

Revision av räkenskaperna.

Revisorerna avgiva senast den 1 april skriftlig berättelse över granskningen av nästföregående kalenderårs räkenskaper jämte till- eller avstyrkande av ansvarsfrihet för styrelsen.

Kap. IV.

Föreningens verksamhet.

§ 9.

Föreningens arbetsorganisation.

Styrelsen skall direkt samarbeta med läns Brandkårsförbund, vars förmedling i regel bör användas för förbindelse med Svenska Brandkårens Riksförbund.

Brandkårens chef är brandkårens högste befälhavare och såsom sådan i tjänsten berättigad till lydnad från de övriga brandmännens sida.

Det åligger brandkårens chef:

att själv ställa sig till efterrättelse och ansvara för att kårens verksamhet bedrivs i enlighet med föreskrifter i gällande brandlag, brandstadga, brandordning samt den överenskommelse som träffats mellan förening och kommun;
 att vårda sig om, att brandväsendet är väl ordnat och att då anslag för nyanskaffning eller reparationer äro erforderliga därom göra framställning till styrelsen;
 att tillse att brandkåren erhåller övning minst 10 gånger årligen, därav minst 2 gånger vintertid;
 att vaka över, att brandredskapen alltid finnas i fullgott skick och noggrant vårdas;

att i mån av behov utfärda särskild instruktion för brandkårens indelning, övningar, förfarande vid eldsvåda m. m.;

att föra rulla över brandkårens medlemmar, inventarieförteckning samt lig-gare angående kårens övningar och uttryckningar till eldsvådor;

att till brandkonsulenten omedelbart anmäla förändringar beträffande personal och materiel ävensom på anmodan lämna övriga upplysningar, samt

att främja allt, som kan bidra till brandkårens duglighet och anseende.

Det åligger brandkårens vice chef:

att biträda brandkårens chef i allt vad denne åligger samt att, då brandkårens chef är förhindrad, fullgöra dens åligganden.

Övriga brandmän åligger:

att, då brandkåren kallas till eldsvåda, ofördröjligen begiva sig till anvisad samlingsplats och sedan handla enligt givna instruktioner och brandbefällets order;

att delta i brandkårens övningar och arbeten;

att icke avlägsna sig från eldsvåda, övningar eller arbeten utan medgivande av brandkårens chef; samt

att genom intresse och arbetsamhet bidra till brandkårens ernående av duglighet och anseende.

Släckningshjälp.

Utöver lagstadgad skyldighet att lämna släckningshjälp åligger det brandkåren att lämna sådan i den mån styrelsen med kommunens medgivande tecknar överenskommelse därom med annan kommun.

Kap. V.

Ändring av stadgarna. Föreningens upplösning.

§ 10.

För ändring av dessa stadgar fordras minst 2/3 majoritet vid vartdera av två på varandra följande möten, därav minst ett årsmöte.

Beslut om föreningens upplösning kan fattas endast efter därom skriftligen framställt förslag, undertecknat av minst hälften av föreningens medlemmar och

Ny rökskydds- materiel

Rökskyddet i våra större städer utgöres numera i mycket stor utsträckning av syrgasapparater, med vilka brandmännen bliva helt oberoende av den omgivande luften. Syrgasapparaterna äro emellertid dyrbara i inköp och fordra särskild utbildning samt god skötsel och vård. De mindre brandkåreerna ha därför fått nöja sig med filtermaskutrustning eller friskluftapparater. En ny typ av andningsapparat för såväl små som stora brandkårer, av betydligt enklare konstruktion än syrgasapparaterna, torde emellertid inom en nära framtid komma att konkurrera med dessa, att döma av amerikanska uppgifter härom.

Under kriget har man inom det amerikanska flygvapnet använt sig av syrgasapparater för flygning på högre höjder. För detta ändamål har framkommit nya konstruktioner, som bl. a. skulle kunna användas under vatten vid störtningar och räddningsförsök. Sälunda har en amerikansk firma, Scott Aviation Corporation, Lancaster, N. Y. lancerat en andningsapparat med komprimerad luft, som även torde kunna bliva till god nytta för brandväsendet. Apparaten består utom gasmask med inandnings slang och luft-

genom beslut med minst 2/3 majoritet vid vartdera av två på varandra följande möten, därav minst ett årsmöte.

Vid beslut om föreningens upplösning skola dess tillgångar överlämnas till användning för brandväsendets utveckling i

Vid föreningens upplösning göres anmälan härom till läns Brandkårsförbund.

Kap. VI.

Stadgarnas godkännande.

§ 11.

Dessa stadgar ävensom ändringar i desamma skola underställas styrelsen för läns Brandkårsförbund för godkännande.

Scotts andningsapparat med den mindre luftbehållaren.

behållare endast av en ventilanordning för reducering av trycket och reglering av luftmängden, samt försedd med manometer. Ventilanordningen benämnes Scottventilen och är en helt ny konstruktion för detta ändamål. Den uppgives vara försedd med en snabbkopplingsanordning, som firman Scott har ensamrätt på, genom vilken vederbörande kan andra vanlig luft till dess han inträder i farozonen, och därefter snabbt kan koppla över gasmasken till luftbehållaren.

Apparaten tillverkas i två modeller med olika stora luftbehållare, nämligen dels en lättare typ för c:a 15 minuters användning och dels en större typ för c:a en timmas bruk. De kunna bl. a. användas för dykning under vatten, vilket torde vara av betydelse då brandkåreerna stundom alarmeras för räddningsförsök vid drunkningsolyckor. Av övriga fördelar framför syrgasapparaterna kan nämnas, att denna apparat blir betydligt billigare i inköp och drift samt att den blir lättare att använda och underhålla. Den mindre modellen synes vara särskilt lämplig för snabba undersökningar i rökfyllda lokaler, och torde därför kunna bliva av stort värde för brandbefälet. (Business Week, 29/1945.)

Svenska brandmän på besök i Danmark

Danska Brandkommandot hade i samråd med Köpenhamns brandkår och överborgmästaren i Köpenhamn inbjudit representanter för brandkårerna i Göteborg, Malmö, Hälsingborg och Landskrona, för Svenska Kommunalarbetareförbundet, dess ordförande P. Söderberg och brandförmannen A. Garmén, Stockholm och från Svenska Brandskyddsföreningen civilingenjören Chr. Möller och konsulenten A. Rörström, för att ge uttryck åt sin tacksamhet för den hjälp, som instruktörerna vid de nämnda brandkårerna lämnat vid utbildandet av de danska brandmännen under kriget. Från de fyra svenska städerna deltog brandkapten C. Bergström, Göteborg, brandchef H. Rosencrantz och vice brandchef H. Norström, Hälsingborg, brandchef B. Lind, Landskrona och brandkaptenerna S. Sönnerberg och K. Brandsjö, Malmö, samt brandförmän och brandmän, i allt ett 40-tal.

Brandmännen från Göteborg, Hälsingborg och Landskrona hämtades redan i Helsingör i bilar av danska kolleger och i frihamnen i Köpenhamn mottogos

brandmännen från Stockholm och Malmö. Efter hälsningsanförande av brandchefen, dr P. Vinding, börjades rundturer till olika skadeplatser och Kast-rups flyghamn. Besök gjordes även i Minnelunden, Ryvangen, där kransnedläggning ägde rum. På Gentofte brandstation bjöds därefter på lunch, varvid borgmästaren Aage Jørgensen hälsade välkommen och överborgmästaren i Köpenhamn, Viggo Christensen, framförde ett varmt tack till de svenska instruktörerna. Efter lunchen företogs ytterligare rundturer till skadeplatser, besök gjordes på Fredriksbergs brandstation, där ytterligare förplågnad bjöds, varefter rundturen åter fortsatte tills middagen serverades på Enghavevej brandstation. Där höllos ytterligare ett antal anföranden, nämligen bl. a. av brandchefen Vinding, borgmästaren Arne Sundbo, kontorschefen V. Boas m. fl. Under kvällen konserterade Köpenhamns brandkårs orkester, varjämte några engelska brandfilmer visades.

Besöket i Köpenhamn gav de svenska gästerna ett överväldigande intryck, bevisande än en gång det förnämliga och ståtliga sätt, på vilket danskarna kunna mottaga och underhålla gäster. Det hela förblir för deltagarna ett bestående minne.

X.

Knappar-, Möss- & Medlems- märken

för Svenska Brandkårens Riksförbund

C. C. Sporrøng & C:o

Kungsgatan 17, Stockholm 7 Tel. Namnanrop »SPORRØNG & C:o»

Meddelande från Älvsborgs läns brandkårsförbund

1. Brandkårsförbundet kommer att fira sitt 25-årsjubileum i samband med förbundsmötet söndagen den 2 juni i Borås. Program kommer att längre fram tilländas samtliga till förbundet anslutna brandkärer och enskilda medlemmar.

2. Lördagen den 1 juni kommer att för brandbefälet anordnas sammanträde för enskilda överläggningar om dem berörande frågor och studier av förebyggande brandskyddsanordningar, i Borås, och kommer närmare härom meddelas i förutnämnda program. För den skull anmodas brandbefälet att insända förslag till ärenden, varom överläggningar önskas, före den 1 maj till vid förra årets befälssammanträde valde ordföranden brandchef T. Bowald, Svenljunga.

3. Brandkonsulenterna eller utsedda konsulentbiträden komma att under året besöka samtliga anslutna brandkärer och därvid stå till förfogande för medverkan och hjälp med brandkårsutbildningen, rådgivning m. m. Konsulenterna komma att överenskomma med brandcheferna om tid för besöket, och om vad som därvid bör utföras och övas. Före besöket böra brandcheferna uppgöra ett P. M. över frågor, varom överläggningar önskas med konsulenten. Ordinarie brandkonsulenter äro: i södra länsdelen överstelöjtnant R. Stridbeck, Borås och i norra länsdelen vice brandchefen G. Wendel, Trollhättan. Såsom konsulentbiträden tjänstgöra: t. f. brandchefen N. Danielsson, brandmästare A. Hegen och brandmästare E. Castler, samtliga vid Borås brandkår.

4. Brandkärskretsarnas verksamhet kommer att fortsättas enligt under förra året meddelade kretsindelning och instruktion.

5. Kurser för utbildning av motorsprutskötare avses att anordnas till hösten troligen i Borås och Trollhättan.

Riksförbundets årsmöte

Riksförbundets årsmöte äger som tidigare omtalats rum fredagen den 14 juni i Sundsvall. Dagen inledes med sammanträde av styrelsen kl 0900 på morgonen varefter årsmötet tar sin början kl 0930.

Bland de viktigare frågorna märkas val av förbundsordförande (landshövding Hammarskjöld är i tur att avgå) varjämte ytterligare tre ledamöter i centralstyrelsen stå under omval nämligen överstelöjtnant R. Stridbeck, rektor G. Eliasson och brandchef A. Hæggström. Från de tre sistnämnda föreligger definitivt avsägelse.

Gemensamt med Brandskyddsföreningen och Brandbefälsförbundet äger kl 1030 det officiella mötet rum, varvid bl. a. kapten R. Götherström talar om "Erfarenheter från de senare årens större industrieldsvådor", varjämte det blir en diskussion angående erfarenheter från den nya brandlagsstiftningens tillämpning. Dagen avslutas med gemensam middag å hotell Knaust. Programmet i övrigt redogöres i särskilt bifogat meddelande till detta nr av tidskriften.

6. Utbildningskurser för brandsynerförrättare kommer att av Brandkårsförbundet anordnas på olika platser i länet, sedan alla eller åtminstone de flesta kommunerna utsett brandchefer, då kallelse kommer att utsändas. I dessa kurser bör alla brandchefer såsom varande ordförande i brandsynernämnden deltaga.

7. Andra delen av brandchefskurs Kat. III, om en vecka, anordnas av Statens Brandskola vid Borås brandkår den 6—11 maj under ledning av t. f. brandchefen N. Danielsson.

Erik Gillner

70 år

Kapten Erik Gillner fyller den 13 juni 70 år. Pensionerad i fjol är han i år åter i full verksamhet på sin gamla befattning som sekreterare i Riksförbundet, då hans efterträdare är förordnad på annan tjänst.

Brandkårstidskrift vill inför högtidsdagen hylla sin mångåriga redaktör, men överlåter åt värdigare pennor att skildra Erik Gillners gärning.

* * *

På 70-årsdagen står kapten Gillner alltjämt i främsta ledet bland brandskyddets förkämpar. Alltjämt verkar han med samma energi som länskonsulent, och med den gamla arbetsglädjen har han ryckt in för att tillfälligt fylla sin mångåriga plats som sekreterare i Riksförbundet. En av pionjärerna för det brandskydd, som bygger på frivilliga insatser och allmän förståelse för vikten av ett varje trakt i landet omfattande brandskydd, förunnas det sålunda Gillner att alltjämt fortsätta arbetet vid den tid då man nått fram till två stora mål: en modern brandlag, som gäller även för landsbygden, och ett nät av brandkårer, som omfattar så gott som hela vårt land. När Gillner år 1929 blev sekreterare hos Riksförbundet var antalet anslutna brandkårer 342, och när han avgick från sin ordinarie befattning var kårantalet 2.170.

Sedan numera organisationen med länsförbund i alla län vunnit stadga och hävd, är det underligt att tänka sig att när Gillner började det fanns förbund endast i 4 län. Hur mycket hans personliga intresse och hans omfattande personkännedom och organisationsförmåga därvidlag betytt, kan i denna dag säkert vitsordas från alla håll.

Riksförbundet bringar honom därför på högtidsdagen sitt varma tack och sin uppriktiga hyllning.

Nyköping i maj 1946.

Kapten Erik Gillner fyller 70 år. Liksom så många gånger förr vilja brandkärernas män bringa honom sin hjärtliga hyllning även på denna hans högtidsdag. Under de många år han varit sekreterare i Svenska Brandkärernas Riksförbund och Brandkärstidskrifts redaktör har han tillvunnit sig vår vänskap och uppskattning. Genom energiskt och framgångsrikt arbete har han i hög grad bidragit till att länsförbund nu finnas i samtliga län samt att anslutningen till dessa förbund blivit så stor. Vad detta betydligt för brandförsvarets utveckling på landsbygden behöver här ej närmare beröras. Brandkårsfolket ute i bygderna har städe glatt sig över då han kommit på besök vid årsmöten och vid andra

tillfällen. Under sammanträden och diskussioner har han därvid alltid haft sakliga och vägande inlägg. Genom sin gemytlighet och sitt goda humör har han förvärvat många vänner. Ett och annat temperamentsfullt uttalande då och då har endast bidragit till att höja stämningen, åskmolnet har snabbt dragit förbi och så har han åter varit god och glad.

När Erik Gillner nu firar sin högtidsdag bringa vi honom en varm och uppriktig hyllning.

H. Forssman

Tiden har ofta en benägenhet att ila iväg. När man i dag ser vännen Erik Gillner och sedan i minnet frammanar bilden av honom, när han år 1929 tillträdde befattningen som Svenska Brandkärernas Riksförbunds sekreterare, får man ett bevis för, att de passerade sjutton åren måste ha gått snabbt. Det har varit sjutton år, som för Erik Gillner varit fyllda av arbete, ett intensivt och framgångsrikt arbete i brandväsendets tjänst.

Ha då de gångna sjutton åren ej lämnat några yttre spår efter sig? Arbetet inom Svenska Brandkärernas Riksförbund talar för sig själv, därför är det ej Erik Gillners gärning det gäller, utan hans person. Visst ha de gångna åren lämnat spår efter sig, men vackra spår. Det vitnande håret har endast ökat det distingerade i utseendet, och den tilltagande bredden har givit en större pondus.

Erik Gillner är kanske i tjänsten en smula karg för dem, som inte känna honom. Han är litet knapp i orden, när han talar, men det han säger är koncist och

klart. Om han tar sin tjänst med allvar, betyder det dock ej att han är en tråkig människa, nej tvärtom. Han är en utomordentligt angenäm och kultiverad man med vida intressen, bland vilka nog musiken kommer som nummer ett. När ej resor lagt hinder i vägen, är det nog ingen vecka, Erik Gillner försummat att övervara en föreställning på Operan i Stockholm.

Den, som kommit i åtnjutande av Erik Gillners vänskap, har i honom funnit en verkligt god vän, en glad och trevlig vän. Han har många vänner, och alla vilja tillönska honom framför allt annat en fortsatt god hälsa och att han må kunna njuta sitt otium cum dignitate.

Därför ett tack för det som varit och lyckat till i fortsättningen.

John Lind

Tjugoårsjubileum i Knivsta

Knivsta brandkår firade sitt 20-års jubileum lördagen den 4 maj på Staffansgården i Knivsta. Länsbrandinspektören, brandchefen A. Samuelsson, brandkonsulenten och tff. sekreteraren i Riksförbundet, kapten E. Gillner, grannkonsulenten, kapten F. Kyhlberg samt grannkårens brandchefer voro långvägaframmandet, och bland övriga närvarande märktes kommunalmän, brandstyrelseledamöter och först och sist kårens nuvarande och forna brandmän.

Brandchefen M. Felldin höll hälsningsanförandet, sedan han först i snabb och en aning "diktatorisk" takt avverkat själva årsmötesförhandlingarna. Han gav en återblick på de gångna åren, som vittnade om det stora intresse, den oegennyttia och beredvillighet till uppoffringar av den egna bekvämligheten som präglat och präglar kåren från den entusiastiske chefen själv ner till yngste, för dagen nyanställda brandmännen.

Det var därför kåren välunnat de vackra ord som riksförbundets sekreterare framförde, samtidigt som han omtalade, att han föreslagit att brandförsäkringsbolagens plakett som erkännande för gott släckningsarbete vid de senaste två eldsvådorna skulle överlämnas till kåren. För övrigt den första plakett som utdelats till någon av kårerna i Stock-

holms län (såg ni hur brandchefen Felldin sträckte på sig, när kapten Gillner fällde detta yttrande? Och granncheferna sågo ut att liksom gå in för, att det ska inte dröja länge förrän vi också har den där grannlåten på vår station!)

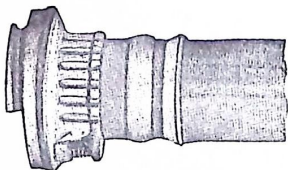
Kapten Kyhlberg kåserade på känt manér och berättade bl. a. att av 22.000 tillfrågade barn, för vilka han under den senaste tiden pratat brandskydd, så visade det sig att endast 16 (säger och skriver sexton!) visste vad en svabb var. Och ändå klagar folk på att dom får för mycken civilförsvarsutbildning! Hm tro't sa visst Rellingen. Därpå följde musik och sång och sketcher och tésupé och all möjlig annan trevlighet, så det var med svidande hjärta "långfrämmandet" tvangs bryta upp för att hinna med respektive tåg. Men vi kommer säkert igen till 30-års jubiléet.

Allan.

Mössmärken Gradbeteckningar Armbindlar Tjänsteålderstecken

Aug. Holts Gulddragerifabriks A.-B.
Mäster Samuelsgatan 67 STOCKHOLM
Tel. 20 78 58 och 10 05 33

Använd **Brissmans patentsökta monteringshylsa av aluminium**

vid montering av Edra brandslangar.

Den starkaste och bästa hittills använda monteringsmetod, provad upp till 70 kg. tryck pr kvem., skyddar slangens för sönderslagning mot kopplingshalsen, går lätt och fort att utföra utan förkunskap, ingen nitning. Begär broschyr och prislista. Provapparat sändes kostnadsfritt. Vi äro auktoriserade försäljare för Jonserefs slangar och all slang som levereras av oss monteras med den nya hylsan.

BRISSMANS BRANDREDSKAP — HALMSTAD

Inneh. f. Brandmästare F. Brissman — Norra Vägen 31 — Tel. 3333

Demonstration av brandredskap i skolorna

Det visar sig ofta, då man kommer ut för att göra besiktningar, att allmänheten inte kan sköta de vanligast förekommande eldsläckningsredskapen. Ofta har folk inte en aning om hur t. ex. kemisk vattensläckare (kolsyrespruta) skall sättas i funktion och ännu mindre om hur man laddar densamma.

För att försöka råda bot på detta förhållande har Rönnebergs, Onsjö och Harjagers härads brandstodsbolag i år börjat med demonstration av brandredskap i folkskolorna. I Billeberga skolor har en dylik demonstration företagits årligen sedan flera år tillbaka av kamrer Sten Svensson, men skolbarnen från andra skolor har icke fått vara med om någon sådan undervisning.

Brandstodsbolaget har i år till samtliga lärare inom distriktet skickat ut ett cirkulär jämte en broschyr med titeln "Brandskydd för ungdom". I cirkuläret ombedes lärarna att på ett lämpligt sätt undervisa barnen i brandskydd och då särskilt framhålla våda av all lek med tändstickor och eld samt all oförsiktighet härmed. I cirkuläret meddelas lärarna vidare, att bolagets besiktningssingenjör vid sina vart tredje år återkommande besiktningssesor, kommer att besöka lärarna för att i samråd med dem anordna en demonstration i skolorna av de vanligaste brandredskapen.

Då en demonstration skall hållas uppsöker jag således läraren i socknen och avtalar med honom om tid o. d. Han håller då vanligen någon dag innan en eller ett par lektioner om brandskydd i allmänhet. Så göra vi sedan på avtalad tid gemensamt en demonstration för de tre högsta klasserna i skolan, och genom att återkomma vart tredje år, nå vi på så sätt alla skolbarnen.

De eldsläckningsredskap som demonstreras äro den vanliga pyttssprutan, den kemiska vattensläckaren (kolsyrespru-

tan) av äldre och nyare typ samt en komb. skumsläckare och assurancespruta. Jag går då först igenom de olika spruttyperna, skruvar sönder kolsyresprutorna och förklarar verkningssättet. Vidare redogör jag för användningsområdet etc. Sedan ladda vi de olika sprutorna steg för steg och sist får så barnen själva sätta dem i funktion alltså spruta med dem. Barnen läres vidare hur man släcker ett brinnande spritkök e. d. med en rock eller filt och barnen få även själva göra detta.

Som avslutning på lektionen framhålles för barnen vikten av att de olika brandredskapen äro i ordning och placerade på sina bestämda platser, att de kemiska eldsläckarna äro laddade etc., så att ett snabbt ingripande kan ske om en brand skulle uppstå. Vidare få barnen besked om vilken brandkår, som skall alarmeras m. m.

Intresset både bland barn och lärare verkar vara stort och för min personliga del är jag övertygad om att den av vårt brandstodsbolag igångsatta undervisningen i skolorna har mycket stor betydelse för brandskyddet.

Gerhard Johansson.
Brandingenjör.

"Den gamla goda tiden"

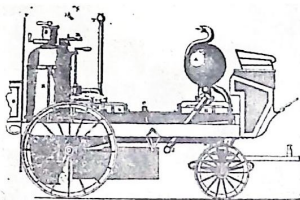
Undertecknad, intresserad läsare av Brandkärstidskrift, sänder red. en liten historia från den tiden då brandväsendet i detta samhälle inte var så effektivt. Historien är sann och har hänt för endast några år tillbaka, innan brandväsendet moderniserades med motorsprutor och uttryckningsbil.

— Originelle patron R. ordnar sitt brandväsen i samhället. Bland andra skulle åkare Holm vid brandlarm infinna sig på ort och ställe med häst och vagn för framforslande av vatten till handsprutorna. "Det går bra", säger Holm, "bara säg till dagen innan." — Man måste tydligen kunna se händelserna i förväg.

E. G. Palm.
Brandchef, Holsbybrunn.

Första ångsprutan

Som den egentliga uppfinnaren av ångsprutan får man betrakta John Ericsson. Han konstruerade år 1829 en ångmaskin-driven spruta med en kapacitet av 675 liter vatten i minuten, men efter gjorda förbättringar kom den upp till 1.500 liter i minuten till 105 fots höjd. Fem ångsprutor utgjorde resultatet av Ericssons och hans kompanjon Braithwaites försök som sprutfabrikanter. Det dröjde emellertid enda till slutet på 1850-talet innan

John Ericssons ångspruta, för vilken han år 1840 erhöi Mekaniska Institutets i New York stora guldmedalj.

tillverkningen av ångsprutor upptogs på nytt av den engelska firman Shand, Mason & Co. i London.

I början av 1860-talet hade intresset för och behovet av denna nya maskinprodukt stigit i så hög grad, att man anordnade en pristävlan för att få fram den mest effektiva sprutan. Segrare i denna tävlan blev också Shand, Mason & Co.

När kom ångsprutan till vårt land? Efter allt att döma torde detta ha skett år 1862, då en dylik spruta inköptes från England. Men redan året förut fanns en

ångspruta i Göteborg. Den var konstruerad av en mekaniker C. O. Westlund och tillverkades vid Robertsons mekaniska verkstad. I pressen lämnades följande meddelande om den nya sprutans kapacitet: "Genom ett 7/8" strålrör kastas en stråle 70 å 80 fot, men detta utvisar ej sprutans verkliga förmåga, ty försöket gjordes under ofullkomliga förhållanden". Westlund lär sedermera ha fått sin spruta att nå upp till en kapacitet av 1.000 liter vatten i minuten till 150 fots höjd.

Tillverkningen av ångsprutor igångsattes vid Ljusne mekaniska verkstad i Hälsingland på mitten av 1870-talet. Den första modellen hade en kapacitet av ca 1.500 liter i minuten. Som en jämförelse kan omtalas, att en med 12—14 fullvuxna karlar bemannad spruta endast kunde pumpa ca 200 liter vatten i minuten.

Emellertid blev ångsprutan ej så allmänt utbredd som man kunde ha väntat. En av de mest bidragande orsakerna härtill var troligtvis dess höga pris. Ljusnes spruta nr 5 kostade t. ex. år 1878 16.400 kronor.

I en annons från slutet av 1870-talet omtalas att Ljusnes största ångspruta hade en kapacitet av 3.100 liter. Flodångsprutor stod även på tillverkningsprogrammet. Trenne medaljer erövrade vid utställningar i Jönköping och Eskilstuna reproducerades och annonsen avslutades med ett intyg över ångsprutans förträfflighet, underskriven av belättna brandchefer.

Tillverkningen av ångsprutor vid Ljusne blev ej långvarig, mellan 1880 och 1890 överläts tillverkningsrätten till Ludwigsbergs mekaniska verkstad i Stockholm.

—d.

Annonsera i Brandkärstidskrift!

Bemärkelsedagar

60 år.

22 juni: v. Brandchef Th. Pettersson,
Piteå.

50 år.

1 juni: v. Brandchef S. E. Ekholm,
Falun.

21 juni: Brandmästare B. Söderberg,
Nora.

Årets konsulentmöte

skall äga rum i Stockholm under september eller oktober månad enligt vad riksförbundets centralstyrelse beslutat på sammanträde den 15 mars.

Riksdagen:

Thorellska motionen avslagen

Riksdagen har bifallit en motion av hr Lodenius m. fl. angående ökat statsanslag för anläggande av branddammar. Den av hr Mattsson m. fl. väckta motionen angående statsanslag för inköp av brandbilar har avslagits men en närmare undersökning av frågan begäres hos Kungl. Maj:t.

Den uppmärksamrade motionen av hr Thorell m. fl. med hemställan om en omprövning av hela brandlagstiftningen för landsbygdens vidkommande har avslagits av riksdagen. Av vederbörligt utskottsutlåtande liksom av anföranden i kamrarna framgår emellertid, att man förutsätter en smidig och efter de skiftande lokala förhållandena anpassad tillämpning av den nya lagstiftningen. Bl. a. måste kommunernas brandförsvarsutgifter avvägas med hänsyn till de värden som skola skyddas och till kommunernas ekonomiska bärkraft. Avslutningsvis betonas utskottet vikten av att även landsbygden erhåller ett brandförsvar som tillfredsställer skäligen anspråk på trygghet mot skada av brand.

Brandskadorna under april

uppgick enligt brandförsäkringsbolagen till 3,3 mill. kr. mot 4,2 mill. samma månad förra året.

Nytt vattentätt och eldfast tyg

(New York, spec.tel.) Ett nytt material — Velon — som under kriget utnyttjades i stor utsträckning av den amerikanska armén har börjat tillverkas för civilt bruk av Firestone Tire and Rubber Company.

Uniformspersedlar av Velon användes speciellt av de trupper, som kämpade i djungelterräng därför att det nya materialet motstod fukt och mögel.

Velon är luft- och vattentätt och impregnerat med något slags insektsgift, som gör att flygfån av alla slag skyr materialet. Det är vidare eldfast och kan lätt rengöras. Velon tillverkas i flera färger och bleks inte av solen.

Eldsvådan var innelåst

Ber härmed få översända en liten brandhistoria, som inträffade vid en brand dit jag var kallad i egenskap av brandchef.

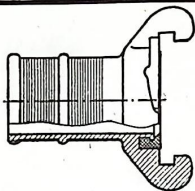
Eld hade uppstått i ödetorpet Perstorp under Dalskäfte, som f. n. bebos av skogskörare från S. J. När skogskörarna fått vetskap om branden körde de naturligtvis hem med högsta fart. Framkomna till Perstorp varsnar de Pettersson från Oskarslund som står och lassar ett lass hö vid logen 25 meter från det brinnande huset. Den första köraren ropar fill honom: "Står Ni människa och lassar hö i godan ro, ser Ni inte att huset brinner".

Pettersson svarar på sin sömländska: "Jo, visst f-n har jag sitt dät, men dörrn' ä ju låst så jag kommer ju inte in".

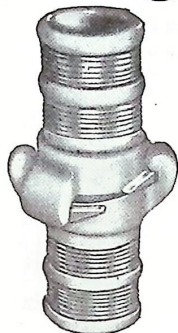
Pettersson var tydligen den första som varsnat branden, men lugnt resignerat när han fann dörren låst.

Jag har dock finkänsligt nog berättat historien med fingerade namn.

R. Tideström.

Smalslangsmatur och Smalslang

Smalslangsmateriel enligt fastställd

S. M. S.-standard, såsom t. ex.:

Kopplingar med 1", 1 1/4" och 1 1/2" slangrör
Kopplingsdelar med 1" utv. eller inv. gänga
Grenrör och Trappmunstycken enligt standard
ÖVERGANGSKOPPLINGAR från 2 1/2" slang
till smalslang

Specificera Edert behov och inforra kostnadsförslag
Auktoriserade försäljare av Jonsereds BRANDSLANG

Kompleta brandkårsutrustningar

Brandredskapsfirman

ODENIUS
AKTIEBOLAG

Telefoner:

13 69 35 - 13 69 47

Östra Hamngat. 16
G Ö T E B O R G

Detta märke

på Edra försäkringsbrev garanterar

ett effektivt försäkringskydd

Vid försäkringsbehov anlita därför

HANSA

STOCKHOLM

Telefonanrop: HANSA

BESTÄLLNINGSLISTA

å litteratur

st.	Riksförbundets broschyrer:	Kr.
.... Nr 1	Slangar	å 0:50
.... " 2	Grunder och principer för brandväsendets ordnande i våra samhällen och på landsbygden	å 0:50
.... " 3	Allmänna grunder och förfaringssätt vid eldsläckning	å 1:—
.... " 4	Eldsvådors förebyggande.Handledning för brandcheferna i våra mindre samhällen	å 0:50
.... " 5	Brandpumpar	å 0:50
.... " 6	Utbildning i användandet av rökmasker med filter vid mindre brandkårer	å 0:25
.... " 8	Fabriks- o. Bruksbrandkårens organisation o. utbildning	å 0:50
.... " 9	Instruktion för motorsprutskötare	å 0:75
.... " 10	Synpunkter vid inköp av sprutor samt om leveransprov av sprutor	å 0:50
.... " 11	Handledning ang. brand- och explosionsfarliga samt giftiga ämnen och deras behandling vid eldsvådor	å 1:50
....	Släckningsförfarandet vid skogseld	å 1:—
....	Redogörelse för överläggningar rörande motorsprutor och tryckslang i landsbygdens brandförsvär, anordnade av Skånska brandkårsförbundet 21—22 sept. 1944	å 2:—

Meddelanden från Arbetskommissionen:

.... " 1 B/1937	Brandhjälm	å 0:50
.... " 3/1932	Bälte (Skärp)	å 0:10
.... " 4/1932	Bältyxa (Skärpyxa) och yxfodral	å 0:10
.... " 6/1933	Väv till sprängsegel	å 0:10
.... " 10/1933	Bensinförgasningslykta med bilaga	å 0:10
.... " 11/1934	Golvsåg	å 0:10
.... " 12/1934	Bärbar slangrulle	å 0:10
.... " 14/1934	Hakstege	å 0:10
.... " 15/1934	Seriekörning med motorspruta	å 0:25
.... " 18/1936	Hydrodynamik	å 0:50
.... " 19/1936	Brandsegel	å 0:10
.... " 20/1937	Skarvstegar av stålrör	å 0:10
.... " 21/1937	Bältyxa	å 0:10
.... " 22/1937	Större röjningsyxa (Brandbila)	å 0:10
.... " 23/1937	Sugsilskydd	å 0:10
.... " 24/1939	Slangkärria	å 0:10
.... " 26/1940	Utskjutstegar av stålrör	å 0:25
.... " 27/1943	Slangväskor	å 0:25

Särtryck ur tidskriften:

.... särtryck:	Uniformsreglemente för personal vid rikets brandkårer	å 0:50
.... "	Brandförsäkringsfrågor	å 0:50
.... "	Normalförslag till släckningsöverenskommelse mellan kommun (kom.-förbund) och frivillig brandkår	å 0:25
.... "	Kontroll av motorsprutor och slang	å 0:50
.... "	Överenskommelse (januari 1945) rörande ersättning för släckningskostnad	å 0:40
.... "	Förslag till standardisering av brandautomobiler	å 0:25

(Angiv namn och adress å omstående sida.)

BESTÄLL

Nyutkommen litteratur.

För brandsynförrättare.

(Broschyrer utarbetade till kurser för brandsynförrättare. Utgivna av Svenska Brandkårens Riksförbund och Svenska Brandskyddsföreningen) Antal ex.

<i>Hjälpredda för landsbygdens brandsynförrättare</i> , av brandchef V. Tell (SRB och SBF)	Pris kr. 0: 75
<i>Om brandchefens rättigheter och skyldigheter enligt den nya brandlagstiftningen</i> , av kapten A. Ekberg, (SBR)	Pris kr. 0: 50
<i>Lagar och förordningar som beröra brandsynarbetet</i> , av brandmästare V. Sommar (SBR)	Pris kr. 0: 50
<i>Allmänna synpunkter på bebyggelse med hänsyn till brandrisk och släckningsmöjligheter</i> , av kapten R. Götherström, (SBF)	Pris kr. 0: 75
<i>Brandfarliga elektriska anordningar</i> , av kapten R. Götherström, (SBF)	Pris kr. 0: 75
<i>Brandsyn å bostadshus</i> , av brandchef V. Tell, (SBR)	Pris kr. 0: 50
<i>Brandsyn å industrier</i> , av civilingenjör Chr. Möller (SBF)	Pris kr. 0: 75
<i>Brandsyn å offentliga samlingslokaler</i> , av rektor T. Mohlin, (SBR)	Pris kr. 0: 50
<i>Brandskyddet på lantgårdar</i> , av kapten R. Götherström, (SBF)	Pris kr. 0: 75
<i>Uppvärmningsanordningar</i> , av civilingenjör Chr. Möller (SBF)	Pris kr. 0: 75

För brandkårens.

<i>Brandlagen och brandstadgan m. m.</i> med kommentarer och sakregister av hovrättsfiskal B. Petri. C:a 250 sidor. Utom vad som framgår av titeln innehåller boken bl. a. normalbrandordningarna och ett stort antal kungl. kungörelser, regler för statsbidrag till kommunens skogsbrandväsen, förslag till förbundsordning för kommunalförbund, regler för statsbidrag till anläggande av branddammar och brandstationer, regler för ersättning till deltagande i släckning av skogseld och för ersättning till följd av arbete vid släckning av annan eldsvåda än skogseld, Kungl. Maj:ts stadga för statens brandskola m. m. (SBF)	Pris inbunden kr. 6: 50
<i>Utbildningsreglemente för brandkärer</i> , utarbetat av brandkapten B. Hildebrand (SBR)	Pris häftat kr. 3: 50
	Pris inbundet kr. 5: 50
<i>Eldsläckningslära</i> , utarbetad av R. Stridbeck och C. Bergström (SRB)	Pris häftad kr. 4: —
	Pris inbunden kr. 6: 50

Från Svenska Brandkårens Riksförbund, Regeringsgatan 12, Stockholm beställes ovanstående litteratur att sändas mot postförskott

till:
Namn Titel

.....
 Adress

(OBS.! Bladet är perforerat och kan avrivas.)